

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVI.—LETO XXXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), SEPTEMBER 15, 1953

ŠTEVILKO (NUMBER) 181

Novi grobovi

JOHN HOČEVAR

Po dolgi in mučni bolezni je preminil v Euclid-Glenville bolnišnici John Hočevár, star 67 let, stanujoč na 18851 Abbey Ave. Doma je bil iz vasi Bombšev, fara Velike Lašče, odkoder je prišel v Ameriko pred 50 leti. Bil je član društva Kras, št. 8 SDZ in društva sv. Jožefa, št. 169 KSKJ.

Tukaj zapušča soprogo Mary, rojena Šilc, doma iz vasi Zlebič pri Ribnici. Pogreb se vrši v četrtek jutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri ter nato na pokopališče Calvary.

Bolniških strežnic manjka

WASHINGTON, 14. septembra—Ameriške televizijske in radijske postaje so polne pozivov ženskem svetu, da se posveti poklicu bolniških strežnic. Da ne gre samo za reklamo, se razvidi tudi iz pizvika, ki ga je izdal delavski urad—ženski oddelek in v katerem se priporoča delavstvu Združenih držav, naj posveča večjo pozornost imenovanemu poklicu.

Istovrstno pa se priznava, da je pomanjkanje bolniških strežnic res občutno in veliko in da mu ne bomo kos še celo deset let, tudi če bi bil odziv na ta poziv zelo velik.

Kandidatnje se nadalje opozarja na to, da lahko računamo na stalno zaposlitvijo brez skrbi na krizo, ki bi jo privedla kaka depresija.

Dva dogodka

Danes je pri hiši Mr. in Mrs. Frank in Frances Rupert na 19303 Shawnee Ave. dvojno praznovanje. Mr. Rupert obhaja svoj 70. rojstni dan, s svojo ženo Frances pa obhajata tudi 47. obletnico svojega zakonskega življenja. Mr. Rupert je izvrsten pevec ter dolgo let član pevskega zbora Slovan, pri kateremu nastopa tudi v kvartetu, in je aktiven tudi pri klubu Ljubljana ter v splošnem na društvenem polju. Tudi njegova soproga je bila zelo aktivna, dokler je ni bolezen priklenila hiši. Sorodniki in obilno število prijateljev iskreno čestitajo slavljencema k temu dogodku ter jima kličejo: Zivela še na mnoga leta!

Krožek št. 2 Prog. Slov.

V sredo zvečer, 16. septembra se vrši redna seja krožka št. 2 Progresivnih Slovanov v navadnih prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Vabi se vse članice, da gotovo pridejo, ker bo podano poročilo o nedeljskem pikniku, kakor tudi se bo ukrepalo o drugih važnih zadevah. Pričetek ob 7.30 uri.

Rojak povožen

V petek zvečer okrog osme ure je bil povožen na križišču E. 173 St. in St. Clair Ave. rojak Steve Batich, stanujoč na 1566 E. 173 St. Odpeljan je bil v Euclid-Glenville bolnišnico, kjer se nahaja v kritičnem stanju. Obiski niso dovoljeni. Želimo mu skorajšnjega okrevanja!

Zasedanje Združenih narodov je posvečeno Daljnemu vzhodu

NEW YORK, 15. septembra—Danes se odpre redno zasedanje Združenih narodov. Sklepaajo po dnevnem redu bo to zasedanje reševalo v glavnem vzhodna azijska vprašanja. Vprašanje je v tem, ali naj se zopet odpre debata o sestavi mirovne komisije za Korejo, kakor to zahtevajo Sovjeti, ali pa naj se smatra komisija, kakor jo je sestavilo prejšnje izredno zasedanje Združenih narodov, za gotovo stvar ter naj se skupščina bavi z drugimi odprtimi vzhodno azijskimi vprašanji.

Mirovna komisija za Korejo, ki naj reši politično stran korejskega vprašanja, mora začeti z delom najkasneje 28. oktobra 1953. Tako določa lista o premirju na Koreji. Svoje delo mora dokončati v roku treh mesecev. Zavezniki pa vztrajajo na tem, da naj se z delom pospeši in naj se komisija sestane že 15. oktobra. Vprašanje je kje.

Zavezniki so predlagali v prvi vrsti Zenevo v Švici, podrejeno pa San Francisco in Honolulu. Zavezniki so zaprosili švedsko vlado kot posredovalca, da naj izve od Moskve in Pekinga, ali se komunistični blok strinja z mestom, kjer naj razpravlja komisija, ali pa ima kake druge predloge.

Komunistični blok na to ponudbo še ni dal nobenega odgovora. K sestavi komisije pa je zavzel tole stališče: V komisijo morajo nevtralne države, predlagajo pa se Indija in Pakistan, Burma in Indonezija, torej vse samo azijske države. Pri komisiji naj bo soudeležena tudi Rusija. Kakor znano, je prejšnja izredna skupščina ZN predlagala o nevtralcih pri komisiji že odabila; na severni Koreji in na Kitajski pa je ležalo, ali hoče imeti Sovjetsko zvezo kot članico, toda izključno le na svoji strani.

Zavezniki stojijo na stališču, da naj se dokončno reši kot prvo korejsko vprašanje, nakar bi se pristopilo k rešitvi znanih vzhodnih naloge pa naj bi se sestavila posebna nova komisija s širokimi pooblastili. Če bi do te komisije prišlo, potem bi obravnavala sledeča vprašanja: "Formoza—komu naj pripade; Indokina in premirje; Malajski polotok.

K VPRAŠANJU TRSTA; POLOŽAJ ZAOSTREN

Po vseh poročilih iz Italije, Jugoslavije in Tržaškega ozemlja lahko sklepamo, da se nahaja tržaško vprašanje v novem razdobju razvoja. Obe državi imata v bližini mej vojaške manevre. Da se prepreči kakšni izgredi in da je zavezniška okupacijska vojska na mestu in v pripravljenosti, so ameriške in angleške okupacijske čete, skupaj deset tisoč po številu, zaprte v vojašnice.

Kaj zahteva Italija?

Hitro rešitev tržaškega vprašanja in sicer v tem, da naj Združene države, Velika Britanija, Francija, obenem pa tudi Italija in Jugoslavija imajo skupni sestanek, na katerem se sprejme italijanski predlog, da naj prebivalstvo v zoni "A" in v zoni "B" potom ljudskega glasovanja—plebiscita samo odloči ali hoče k Jugoslaviji ali k Italiji.

(Italijanski račun je jasen. V Trstu samem, s tem pa tudi v zoni "A" imajo Italijani večino, ne glede na to, kako so jo ustvarili.

VLADA MILIJONARJEV IN MILIJARDERJI

Karl Marx je postavil tudi tale nauk: "Funkcija kapitala je ta, da se vedno bolj koncentrirajo v eni roki; torej ogromno zbiranje kapitala na eni točki. Prehod v socializacijo bo s te točke lahek, naraven in nujen."

Ameriški republikanci, ki izgovarjajo ime socializem, tega pojma v Združenih državah ne vidijo. V resnici pa obstoja. V Združenih državah je sedaj 58 privatnih korporacij—družb, ki razpolagajo s 150 milijardami dolarjev. Vsaka od teh korporacij je gospodarska država zase. Je premožnejša in dobiva seveda več dohodkov, kakor pa marsikatera od 48 zveznih držav naše dežele. Tendence je, da gre to mogočno zbiranje kapitala še naprej, kaka konkurenca s temi družbami pa je nemogoča.

Kaj pa je z delavsko organizacijo? Svobodne delavske unije imajo okrog 50 milijonov organiziranih članov; 23 milijonov od teh jih je v Evropi, enako število na zapadni polobli, okrog sedem do osem milijonov pa v Aziji in Afriki. Tudi armada, ki bo znala ob svojem času povedati svojo besedo.

Sovjetska zveza za sebe trdi, da ima 150 delavskih unijskih zvez, v katerih je vključenih 25 milijonov delavcev. Poročila iz sovjetskih satelitskih držav niso na razpolago. Gotovo pa gre tudi tam organizirano delavstvo v milijone.

Rešimo republiko

CHICAGO, 15. septembra—Konferenci demokratskih voditeljev se danes zaključijo. Glavni govorniki so bili bivši predsednik Truman, Adlai Stevenson in senator Douglas.

Truman je pozval demokrate na edinstvo in tovarštvo v stranki na delo, da demokrate v letu 1954 prevzamejo kongres in da rešijo republiko.

Adlai Stevenson se je bavil s posledicami republikanske politike v zunanji in notranji politiki. V zunanjem svetu smo doživeli zmešnjavo, v notranji negotovost in blatenje.

ČE SE STAR PANJ VNAME

MELTON MOWRAY, Anglija, 14. septembra—Willy Rogers, star 37 let, po poklicu roko-borec, se je poročil z vdovo, ki je bila stara 80 let.

Vile rojenice

Tetiva škorklja se je oglasila pri Mr. in Mrs. Dan Somrak, 1213 E. 176 St., in pustila zalo deklico-prvorojenko. Mati je nečakinja Mrs. Caroline Markušič in Mrs. Tince Marash, mladi oče pa je sin Mr. in Mrs. Louis Somrak, 15511 Waterloo Rd. Čestitamo!

MALENKOV ZAČEL Z OFENZIVO V DOMAČI HIŠI: DVIGNIMO STANDARD KMETSKEGA ŽIVLJENJA!

IMENOVANJE KRUŠČEVA ZA TAJNIKA STRANKE—JE DOKAZ

Predsednik sovjetske vlade Malenkov obljublja sovjetskemu ljudstvu, da mu bo v prihodnjih dveh treh letih dal več hrane, več obleke in da bo na splošno znižal cene. Malenkov gre v nasprotni smeri, kakor je šel njegov prednik Stalin. Vsi Stalinovi gospodarski načrti so šli za industrializacijo Sovjetske zveze. Malenkov polaga obratno večjo važnost kmetijstvu.

Nastane vprašanje, ali je Sovjetska zveza že zadostno industrializirana in na eventualno vojno pripravljena, da gre odslej naprej industrija svojo normalno pot in se posveča večja pažnja kmetijstvu; ali pa so potrebe sovjetskih kmetov tako važne, da jih je zadostiti, če naj ne pride do notranjih nemirov. Daje pa, ali se bo v sistemu sovjetskega kmetijstva kaj bistveno spremenilo.

Osebnost tajnika Kruščeva Nikita Kruščev je po rodu Ukrajinec. Angleški viri vedo povedati, da je brat žene Malenkova. V nekem oziru vpliva tudi sorodstvo. Vendar pa bo glavno to, da je Kruščev Ukrajinec; velika republika Ukrajina je imela nekdanje tendence po samostojnosti. Kruščev naj bi kot član vodstva sovjetskega komunizma znal odpraviti vsa nesoglasja med Ukrajino in Sovjetsko zvezo. Zato se mu je dala velika moč, da je postal glavni tajnik izvršilnega odbora ruske komunistične stranke. Ta položaj mu daje moč, ki je takoj za močjo predsednika vlade Malenkova.

Važnejše je, da se Kruščev predstavlja kot ideolog sovjetskega kmetijstva. Kot tak je večkrat kritiziral napake kolektivizacije kmetijstva v Rusiji. Ali bo prišel na dan z novimi načrti, predvsem s takimi, ki bodo dali ruskim kmetom večjo samotojnost?

Stanje sovjetskega kmetijstva Sovjeti so začetkom svoje revolucije postavili načelo, da naj zemlja pripada tistemu, ki jo obdeluje. Carska Rusija je bila pretežno agrarna država, obdelovalci zemlje pa tlačani. Ti tlačani—sedaj kmetje vsled starih tradicij niso vedeli kam z zemljo. Dejansko je bila zemlja začetkom te kmetijske svobode silno slabo obdelana.

Od leta 1928 dalje se je začelo s kolhozi. V nekaj letih se je kolhozom—kmetiskim zadrugam, ki so bile prisilnega značaja, pridružil 70 milijonov kmetov. Tako imenovani premožnejši kmetje kulaki so odklonili pristop k tem zadrugam. Stalin jim je napovedal smrtni boj in jih tudi izselil v druge kraje Rusije, predvsem v Sibirijo. Danes je približno 90% kmetov v Rusiji organiziranih v kolhozi. Teh pa je nekaj več kot 250.000.

Kos zemlje se je dopustil v privatno obdelavo in skoriščanje. Razumljivo je, da so kmetje ta kos zemlje najbolje obdelovali. Zato so Sovjeti odredili, koliko časa morajo kmetje delati na skupni farmi in koliko časa jim ostane za obdelovanje lastnega zemljišča.

Sovjeti so uvedli tudi tako imenovane sovhove, državne farme, katerih je kakih 4.000 po številu. Delavci na teh farmah, ki so državne, so plačani kot

Izmenjava ujetnikov

PANMUNJOM, 14. septembra—Nekaj zavezniških vojni ujetnikov, ki se prvotno ni hotelo vrniti domov, pa se je medtem premislilo, bo zamenjanih do prihodnje nedelje.

Glavno zanimanje velja sedaj tistim severno Korejcem in Kitajcem, ki ne marajo iti domov. Postopoma se prodajajo indijskim stražam v nevtralni zoni med severno in južno Korejo. Do sedaj so zavezniški izročili nekaj nad šest tisoč teh ujetnikov, za katere se zanimajo tudi komunisti. Komunisti imajo namreč pravico, da pridejo z njimi v stik in jih skušajo pregovoriti, naj gredo domov. Ali bodo imeli kaj uspeha?

Zdi se, da ne, posebno ne med svojimi Kitajci. Ti so namreč odkrito nastopili zoper komuniste, kadar in kjer so jih zagledali, med seboj pa se ponajajo kot pristaši Čiang Kajšeka. Dali so se tetovirati, imajo kitajsko narodno zastavo, so organizirali posebne orkestre in igrajo ter prepevajo kitajske nacionalistične pesmi.

Razburjeni Kitajci

SEOUL, 15. septembra—Ko so se vojni ujetniki, ki se ne marajo vrniti, bodisi na Severno Korejo, bodisi na Kitajsko, izročili v varnost indijskim četam, so bili nekateri prepričani, da gredo še naprej na Severno Korejo, skratka, da bodo vrnjeni komunistom. Prišlo je do hudih incidentov, ki pa so bili likvidirani brez uporabe sile.

Radio v Penkingu je javil, da je devet od ujetnikov, ki so popreje ustrajali na tem, da se ne vrnejo na Kitajsko, sedaj sprejelo svoje mnenje in podalo izjavo, da se hočejo vrniti. Radio kuje kapital in trdi, da je ta slučaj dokaz, da so zavezniški uganjali teror in silili ujetnike do nasprotnih izjav.

Razne vesti iz sveta

Beograjska vlada je sklenila, da pošlje v Sofijo v Bolgarijo in Budimpešto na Madžarskem pravega poslanika, oziroma ministra. Dosedaj je bil na teh mestih pet let nazaj je navadni uradnik. Tito je pri teh imenovanjih naglasil, da ne gre za normalne razmere z obema državama in da je na Bolgariji in Madžarski ležalo, da do teh razmer res pride. Bolgari in Madžari naj prenehajo z obmejnimi incidenti.

Francoski predsednik vlade Laniel je sprejel povabilo ameriškega predsednika Eisenhowerja, da pride v Združene države. Laniel bo šel na pot v kratkem.

Istovrstno so prispele v Pariz vesti iz Indokine, da so komunisti na severu Indokine začeli z novimi napadi.

Češka vlada je objavila vest, da bo vlada in ministrstvo rekonstruirana. Vse v cilju, da se zadovolji civilno prebivalstvo, kateremu je dati več blaga in več hrane.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINE)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(For one year—(Za eno leto) \$10.00
(For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
(For Three Months—(Za tri mesece) 4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
(For one year—(Za eno leto) \$12.00
(For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
(For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DR. KONRAD ADENAUER

(2)

Kancler Konrad Adenauer zanima vse tri glavne zapadne zaveznice—Angleže, Francoze in Amerikance. Nalčujejo Zapadni Nemčiji, ki šteje nekaj manj kakor 50 milijonov ljudi. Ker je ta država že gospodarsko močna, tehnično na konju in kulturno v razvoju, ima pravico, da za sebe zahteva naslov velesile. To Zapadna Nemčija tudi je. Sosedna Francija ni več velesila. Pomaknila se je navzdol do države drugega, da ne rečemo tretjega reda. Doma ima kakih 40 milijonov ljudi, ki so razdvojeni in v dekadenci. Zunaj v kolonijah doživlja upor za uporom domačinov. Taka Francija premišljuje o vseh zlih skušnjah z Nemci. V zadnjih 80 letih je bila trikrat napadena in težko opustošena.

Angležem je veljalo nemško tekmovalstvo za gospodstvo nad morji, za tonažo, za mednarodno trgovino, za mednarodne trge. Angleži Nemce dobro poznajo. Povsem razumljivo torej, da se niso strinjali z Ameriko, ki je bila nadvse zadovoljna z izidom zadnjih nemških volitev. Angleži gledajo v bodočnost desetletja naprej. Kdo jim ga garantira, da se ne ponovijo pod tako napredujočo Nemčijo, čeprav trenutno samo v okviru Zapadne Nemčije, ki pa ima skoraj 50 milijonov ljudi, kakor jih ima skupaj Velika Britanija, dogodki prve in zadnje svetovne vojne? Zapadni Nemci spodbirajo Angleže. To je dejstvo. Da ne naštevamo preveč, naj navedemo samo vzgled, ki se je zgodil ravno v osebi Konrada Adenauerja in ki je politično vzeto značilen na splošno, za vprašanje, kako gledajo na Nemčijo, pod Adenauerjem Amerikanci in kako Angleži, pa zelo karakterističen. Mesto Koeln leži v angleški okupacijski zoni Nemčije. Hitler ga je dal odstaviti s tega mesta. Ko so Amerikanci zavzeli Koeln, so ga postavili nazaj za župana. Ko je Koeln končno pripadel britanski okupacijski zoni, so ga Angleži odstavili. Amerikanci so ga že leta 1946 povabili v Ameriko, na njihovo zahtevo pa je prišel celo na mesto predsednika—kanclerja zapadne nemške vlade, ki ima svoje središče v Bonn, ne daleč od Koelna, toda enako ob veličastni reki Reno . . . in blizu nemško-francoske meje.

Pečajmo se sedaj z izidom nemških volitev kot takih. Kancler Adenauer je šef krščansko demokratske stranke, ki je popreje nosila ime Centrum. Povdarili smo, da so katoliki v Nemčiji manjšina. Politična stranka je zidana na verski podlagi. Kancler Adenauer si je priboril za svojo stranko največ mandatov. Kdo ga je volil?

To je jedro vprašanja. Nedvojbeno ne samo nemški katoliki, ki itak ne gredo strijno za krščansko demokratsko stranko, marveč gredo tudi s socialisti, komunisti, nacisti in raznimi strankami nemške politične sredine. Tudi smo omenili važno vprašanje nemških političnih beguncev, ki so morali zapustiti svoje domove izven Nemčije in v bivši vzhodni Nemčiji, v kolikor je bila ta dodeljena po vojni Poljski. Število teh beguncev gre v milijone. Izid volitev kaže, da se niso orientirali ne komunistično, torej, da bi pričakovali svojo rešitev od Moskve in njenega režima; ne nacistično, da bi upali, da se bodo vrnili nazaj, ko bo šla Nemčija po stopnjah Adolfa Hitlerja!

Tudi nemški nacisti se niso pojavili v takem številu, kakor so se ga bali zapadni zavezniki. Ali je Nemce srečala pamet, skratka kaj je v ozadju velikega uspeha kanclerja Konrada Adenauerja?

Omenili smo simbole protestantov in katolikov, napore Adenauerja kot župana mesta Koelna, kako svetu pokazati, da so Nemci lahko na splošno vzeto tudi kolikor toliko edini, da so kulturni, civilizatorični in gospodarstveniki. O tem naj se svet prepriča, za glasnika te ideje pa naj se postavi mož, ki je o tej ideji sam prepričan, ki pa tudi ve, da bo z njo dosegel končni veliki nemški skupni cilj. Ta cilj pa je: Za enkrat se postaviti na stran zapadne Evrope, tam po vlogi, katera nemštvu danes že gre, igrati prvo violino. S pomočjo tega sodelovanja zavladati končno nad zapadno, kasneje, ko bo Nemčija zopet združena, nad celotno kontinentalno Evropo! Zakaj se ne potuhni in opusti strankarske spore? Tako so sklenili Nemci in tako tudi storili. Mislimo, da se ne motimo, če pripisujemo nemškim zapadnim socialistom iste cilje, ki jih oni sami na tihem v notranjosti negujejo.

In kaj Amerika? V odkritem boju s Sovjetsko zvezo ji je za enkrat taka Nemčija dobrodošla. Prav ali neprav—o tem bo pisala zgodovina bodočnosti. L.C.

SMITHSON-OV ZAVOD: NARODNA ZAKLADNICA

Smithson-ov zavod v Washington, D. C., se je mogel do sedaj vzdrževati v okvirju določene proračuna. Ker je pa pred kratkim zabil kongres za sklad v svrhu popravil zanemarenih starih poslopj in da si nabavi moderne pripomočke za 3 milijone predmetov, kateri so sedaj tako nagromadeni, da se je pričelo nazivati zavod "narodno podstrešje," je bilo to v resnici novica.

Akoravno obišče na milijone Amerikancev vsako leto poslopja muzeja, ve le malo ljudi kaj je Smithson-ov zavod in kako je nastal. Vstanovitelj zavoda, James Smithson, je bil angleški znanstvenik, ki je preminul l. 1829. Zdrženih držav ni nikdar obiskal, iz neznanega povoda je zapustil tej deželi za tedaj visoko svoto \$550,000, da se ustanovi "zavod za povišanje in širjenje znanosti med ljudmi." To je bil njegov edini pogoj.

L. 1846 je končal kongres leta trajajočo razpravo kako vporabiti zapuščino in se odločil za "Zavod" (Smithson-ov zavod). Upravljali naj bi ga: podpredsednik Zdrženih držav, vrhovni sodnik Zdrženih držav, šest kongresnikov in šest odličnih zasebnih državljanov; tajnik naj vodi vse zadeve zavoda; primerne poslopje in muzej, umetniško galerijo, kemični laboratorij in knjižnico. Zavodu se je stavilo na pristo izpolniti željo darovalca na najboljši način.

Da se znanost poveča, podpira zavod znanstvene preiskave in je sodeloval pri najmanj 1500 znanstvenih ekspedicijah širom sveta. V svrhu razširjenja znanosti služijo časopisja, mednarodna izmenjalna služba, knjižnica z milijonom knjig, muzeji in umetniške razstave, svetovnoširno dopisovanje, radijo v sporedi in ljudski znanstveni listi. Muzej, katerega je kongres

tako skrbel, se je razvil iz malenkostne zbirke mineralij v prvotnem Smithson posloppu (dovršenem l. 1855) v naroden muzej Zdrženih držav. Ta sestoja sedaj iz treh lastnih samostojnih poslopj—poslopje za umetnost in industrijo in poslopje za zrakoplovstvo ter poslopje za naravoslovje—in zavzema tudi del prvotnega Smithson poslopja.

(Common Council for American Unity)

Nezaželeni gostje v Avstriji

BEOGRAD, (Jugopres). — Po avstrijskem zakonu o potnih listih mora imeti vsak tujec, ki pride v Avstrijo, avstrijski vizum. Avstrija je doslej sklenila z Italijo, Švico, Holandijo, Belgijo in Luksemburgom pogodbo, da med temi državami vizumi niso več potrebni. O potnih listih pa so še posebni predpisi okupacijskih oblasti v Avstriji, ki veljajo predvsem za Nemce, Japonce in za ljudi brez državljanstva. Posebni zavezniki obmejnih kontrolnih odborov odločajo, kdo od teh lahko dobi vizum za potovanje v Avstrijo. Okupacijske oblasti so si pridržale pravico, da izdajajo svoje "vojne vizume" za potovanje v Avstrijo. Te pravice se predvsem poslužujejo sovjetski okupacijski organi, ki zdajajo po svoji volji take imenovane "propustke" brez vsakega sporazumevanja z avstrijskimi oblastmi. Avstrijski kontrolni organi ne smejo niti dvomiti, da so take "propustke" popolnoma v redu.

Avstrijski minister za notranje zadeve Helmer je te dni v svojem govoru po radiu izjavil, da je za Avstrije veliko ponižanje, ker še danes, 8 let po končani vojni, ne smejo sami odločati, kdo sme priti v njihovo deželo. Minister Helmer je navedel, da se je kominformovska Slovenska zveza sindikatov, ko je bila izgnana iz Francije, z vsem svojim aparatom preselila na Dunaj brez vednosti avstrijskih oblasti najrazličnejši tujci, katerim Rusi ne dajejo niti običajnega "vojnega vizuma," temveč enostavno prisilijo avstrijske obmejne organe, da pustijo v deželo take tujce. Minister Helmer je govoril tudi o potovanjih iz Avstrije

v dežele za "železno zaveso" ter navedel, da morajo ljudje čakati tudi tedne in tedne na vizume. Države, ki so pod sovjetskim vplivom, zavrnejo navadno do 90% zahtevanih vizumov iz Avstrije ter sporočijo to ljudem šele po dolgem čakalju.

Meje teh držav so proti Avstriji hermetično zaprte. Danes je odprtih samo še 10 mejnih prehodov. Vsi drugi nekdanji prehodi pa so zaprti z žičnimi ovirami, pred katerimi so izkopane globoke jame in postavljene barikade. Ponekod, kakor n. pr. pri Gmündu, je skozi žice napeljan tudi električni tok. Vse take ovire so bile napravljene zaradi beguncev iz Madžarske in Češkoslovaške.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

DOŽIVEL JE 149 LET

QUERETARO, Mexico, 14. septembra—Umrli je živinorejec Marcial Pina, ki je dočakal starost 149 let. Uradne oblasti so potrdile in to na podlagi zapisnikov o gibanju prebivalstva, da je pokojni Pina res doživel 149 let.

Pina ima najstarejšega sina, starega 105 let. Zapustil je čez 200 bližnjih in daljnjih potomcev.

SNEŽENI METEŽ V ONTARIO

HAMILTON, Ont., 14. septembra—V raznih delih province Ontario so nastopili snežni viharji. Zdelo se je, kakor da smo v sredi zime. Veter je bil tako močan, da je podiral brzojavne in telefonske drogove. Menda je pojav le začasen.

Ob Tihem oceanu

Piše FRANK KERŽE

MED NAMI

Bili so časi, ko se ni smelo odpreti ust v naši javnosti. Kaj šele, da bi zapisal kaj takega. Zakaj zunaj central so bili gotovi elementi, ki so se zaleteli, kakor kozel v novo ograjo in izgledalo je tako, kakor da bo nevihta prve vrste.

Nič takega nisem zapisal, kar bi izzvalo pasje navdušenje, ki se sliši v starem kraju vselej po celi yasi, kadar se prikaže kaj novega med hišami. Kaj je bilo? Da naša glasila delajo predvsem za svojo lastno organizacijo, kar je samo prav. Zato so bila ustanovljena in zato jih je javnost podpirala. Kaj je torej bolj naravnega, kakor da vrše svoje dolžnosti. Zato pa uradna glasila enot in zvez ne spadajo med proste liste, pač pa med propagando. In propaganda ni kulturno delo, ker je tukaj zato, da se eni organizaciji pomaga napredek pri članstvu.

Res je sicer, da prinaša od časa do časa to ali ono glasilo kaj vrednega, recimo kaj kulturnega, poučnega, znanstvenega ali umetniškega, toda le migogrede. V glasila pride najprej propagandno gradivo. Le če gospodar dovoli, se vzame kaj drugega, seveda, če se ima.

Med zvezine ali jednotine zadeve spadajo tudi razni dopisniki, ki so člani organizacije. Uredniki glasil bi imeli odločati, kaj pride v list in kaj ne. Ampak ne odločajo. Navadno se opravi tako, da se zapiše nad dopis takole: Butalič poroča. Ali: Srakoperjeva mnenja.

Potem se več ne vpraša, ali sploh spada to v list ali ne. Če je še tako bedastoča, se preze vse, ker ima vsebina dopisa streho nad sabo. In pod to streho čitam večkrat take stvari, da človeku silijo kri v obraz, zakaj nekaj listov vsake izdaje pride v roke ljudem, ki vedo, kaj se sme in kaj ne. Naj navedem samo par stavkov iz enega izmed naših glasil, ki ima nad dopisom streho.

"Mnogi ljudje imajo predsodke o kapitalizmu, da je on vzrok vojn, kar sem že sam poudarjal v svojih dopisih in priznavam tudi zdaj. (?) Treba pa je vseobče kooperacije, to kar sem že večkrat poudarjal. (?) Treba je odpraviti carinske meje. (?) Sovjetska zveza je ogromna dežela. Če bi ona sprejela nekaj takega, (?) kot imamo tukaj in se z nami združila, bi bil storjen velik korak v napredek. (?) Torej to tudi pove, da ni kapitalizem sam vzrok za vojne, pač pa tudi ruski voditelji, (?) ki bi lahko likvidirali (?) svoj sistem in sprejeli demokracijo (?) . . . Tej združitvi pa ni ovira ameriški kapitalizem . . ."

Če bi rekel, da je to otročje, bi razrazil otroke, ker bi to pomenilo, razpad nedolžne otroške logike. Torej ruski narod naj zaveže svojo culico, naj trka na prsi "mea culpa" in pride naj v Ameriko, prosim—z namenom, da se tukaj uči. Komunizem je vprašanje skoro polovice vsega človeštva. Pisalo se je o tem in še se piše, da imamo ne samo cele omare, ampak cele knjižnice komunistične literature. Pa čemu to?

V Ameriko naj pridejo s eulicami, pa se bodo naučili, kaj je prav in kaj napak. In to pride tiskano v glasilo—kaj si morejo misliti ljudje v starem kraju, kamor pride vedno nekaj naših listov?

Potem se pa človek čudi, če stara domovina nikjer ne omeja ameriškega slovenskega časopisja, kakor da ga ni. Ne spominjam se, da bi bil sploh kdaj v življenju videl toliko ignorance v tako malo stavih, kakor je zgoraj. In to ne v kakih četkih, ampak v 45. letu enega slovenskega lista.

Medtem ko imamo nekaj malega dobrih in vrednih dopisov, imamo tudi cele rešete glasov, ki opuščajo prvotni namen dopisov in prehajajo v debate z idejami in vprašanji, ki jih sploh ne razumejo.

Jaz sem bil začetnik zvezin in jednotin glasil, četudi nisem bil nikdar navdušen za nje. Da sem se boril za njihovo ustanovitev, je vzrok ta, ker sem mislil na drugačen razvoj, kakor ga imajo. Računal sem tako, da se bo sčasoma razvil krog poročevalcev in dopisnikov, ki bodo stalno prispevali v liste in sicer proti primernemu honorarju. Na ta način bi se dvigalo nivo lista in sčasoma bi res dosegli vsaj nekaj. Toda na zunanje zmožnosti ljudi se ni nikdar oziralo. Pa so začeli padati drug za drugim. Tako smo prišli do današnjega stanja, ki je reven, smešen in beraški, da bolj ne more biti.

Oglasil sem se za nekako združenje, da bi podkrepili vsaj en list med nami. Če sem zapisal zraven nekaj resnice, nisem tega storil iz namena, da nekoga izživim. Imam po ameriški ustavi in zakonih pravico do svobodne besede v govoru in pisavi. Rabil sem jo vse svoje življenje in še jo bom. Prijatelju uredniku Zaitzu ni treba zdihovati radi tega. Kar imamo, ni povzročil on, ampak tisti pred njim.

Jaz ne zamerim vsem, enim pa. Če je bila vsebina lista in vsa literatura sploh v rokah navadnih jednotin ali zvezinih odbornikov, je krivda tam, koder se je delalo in sklepalo take zakone. Tudi nimam rad, da se pri tem vprašanju oglašajo najprej tisti, ki imajo svoje interese pri tem ali onem listu oziroma glasilu. Naj zunanji ljudje govorijo in sklepajo. Opozoril pa bi rad na eno. Recimo, da je združenje naprednih publikacij ideja, ki jo odobravamo vsi. Ideja je torej že med nami. Imamo torej nekaj takega, kakor človek, ki je sklenil, da si bo postavil svoj dom. Če bo pameten, pojde najprej iskat enega arhitekta, ki bo porabil idejo in jo dopolnil tukaj in tam z vsem potrebnim. On je strokovnjak, ki je študiral v ta namen in zato smemo opravičeno pričakovati od njega, da nam bo dal vsega, kar premore v tem oziru.

Kakor hitro bomo imeli gotove načrte, jih odberemo in popolnimo ter izročimo ljudstvu v glasovanje. Če pa nam bodo ljudje rekli: "Vi sklenite in odločite, bomo pa vzeli vso stvar v svoje roke in sklenili tako, kakor nam bo pač najboljšje kazalo."

Glede oblike bodočega skupnega lista bi opozoril na to, da imajo vse oblike gotove prednosti. Dnevnik po petkrat na teden bi bil pač najnižji po svoji vsebini. Prva stran bi bila takorekoč izgubljena za nas. Za drugo in tretjo se zopet bojim, da bi jo ne porabili taki dopisniki, kakor sem enega omenil prej. Zakaj če bi list polnil s takim gradivom, bi ne bili nič na boljšem. O raznih problemih naj bi razpravljali taki, ki so za to poklicani in seveda dovolj zmožni.

Če bi list izhajal v Clevelandu, bi najbolj priporočal dnevnik, ker se večkrat zgodi nekaj, kar zastara ali izgubi svoj pomen, če takoj ne pride v javnost. Vem pa ne, kako bi se zadostilo recimo SNPJ glede obligatne številke, kakor je danes središnja. Se to ukiniti, kar imamo do zdaj, bi ne kazalo. Zakaj odvrže se lahko kmalu, popravi se pa težko ali pa se sploh ne da. Morali bi dobiti člani vsaj nekaj takega, kakor je danes.

Idealen bi bil tednik, ki bi bil za polovico manjši, kakor so danes naši dnevnik. To se pravi,

da bi bil tednik preganjen čez pol. To je čedna in priročna oblika, ki se dosti lažje shrani, kakor današnji dnevnik. Prostor je v Ameriki zmiraj drag in to je največ vzrok, da ne držimo navadnih listov, četudi bi bili dostikrat potrebni.

Tudi ni potrebno, da zbiramo za združenje vse liste, kar jih imamo ene barve. Vprašanje je namreč pred vsem to, da se združi najprej dva najvažnejša—Enakopravnost in Prosvetila. Vse drugo pride, koder je še kaj. Baš ta dva dnevnikata imata enake ideale. Zato se zdi človeku kar neumno, da si konkurirata. In ne samo to. Od časa do časa se sliši iz Chicaga take pripombe, ki bi ne smele v javnost namenom, da se škodi drugemu listu.

Vedite, da je velika škoda, ker se ni že pred leti delalo v ta namen, da se zbere in združi to, kar spada pod eno streho. Čas za take zadeve je tedaj, ko gre dobro. V takih slučajih se zmiraj lahko nekaj doda ali nekaj odvzame, česar ne moreš storiti, če manjka. Če sem malo bolj strog sodnik v eni ali drugi stvari, je vzrok ta, ker se bojimo resnice. Jaz bi rad v spomin poklical številne priredbe preteklih let, ko smo bili res še zmožni pokazati nekaj. Ali ste čitali kdaj kritiko o vsem tem? Če ste jo, potem se boste spomnili enega: da je bila vsaka prireditev stoprocentna. Zakaj? Ker se je hotel nekdo prikupiti ali pa zakriti svoje sposobnosti.

Ta prikupitev in zamera igra še danes veliko vlogo povsod, koder imamo kaj organiziranega. Tako gre v poročilih in dopisih, koder en dopisnik kadi drugemu, kako je dober in kako se strinja z njim. Par dni kasneje je čitamo nadaljni odziv. Da, dober sem, ampak dober je tudi tainta. Tretji pritise s tem, kar se on strinja z vsem, kar zapiše gotov adut. In tako postane vse najpopolnejše, najboljšje in najlepše—kaj bi rekel? Nikjer na svetu ni takih.

Sam sem se ogibal takih poročil, ker sem vedel, da ne bo moja beseda itak nič zalegla. Včasih me je pa le malo pojezilo, pa sem zapisal stavek ali dva resnice. Tako primeroma, kakor pri vprašanju združenja slovenskih listov. Ni bilo sicer nikogar, ki bi bil vstal in mi pokazal videen steber našega kulturnega udejstvovanja. Precej sem premišljal o tem in gledal na vse strani. Od nikoder nič. Ne samo, da ni stebra, tudi temeljev ni. In to je vzrok, da pišejo ljudje o dozevnih zaslugah, ne da bi imeli pokazati kaj. Če jih kdo ustavi in vpraša: "Kje so?" pride v zadrego in jedajo k večjemu o splošnosti, koder se nikdar ne najde.

Meni se zdi, da smo danes že precej pri kraju. Nečem sicer prerokovanja, ker je samo ugibanje. Poznam nekaj ljudi, kateri se nesebično žrtvujejo, da zamorejo kazati svetu, kaj vse imamo. Domov je res na ducate, škoda je le, da so prazni in tihi, če izvzamemo baro. Zdi se mi, da se je naše narodno življenje začelo z baro in da bo tudi končalo z baro.

Ljudstvu vsega manjka. To je vzrok, da drvi v tolikem številu proti stari domovini, četudi mnogi porabijo takorekoč zadnji dolar v ta namen. Ali se vračajo bolj zadovoljni ali ne, sicer ne vem, rekel pa bi tako, da jim je vsaj lažje, ko stopijo zopet na ameriška tla.

YOU can be the woman of the year

PREPARE FOR NURSING—
The most needed profession for women in a National Emergency

Talk to the Director of Nurses at your local hospital, or write to a college or hospital School of Nursing

REŠITEV TRSTA JE V ZALEDDJU

Ni treba dolgo živeti v Trstu, da se človek znebi prvih vtisov, ki jih zapusti živahen promet in razgibano življenje in opazi, kako parašajoča gospodarska križa hromi gospodarsko življenje tega mesta. Gospodarska križa, ki je zajela glavne veje tržaškega gospodarstva, promet, po- morstvo in industrijo je zavzela že tak obseg, da je ne morejo več prikrivati najbolj zagriženi ita- lijanski irendentisti. V klerikal- nem tržaškem glasilu "Ultimo- notizie" so bili prisiljeni v maju napisati: "Brezposelnost nara- šča, trgovina propada, morski in kopni promet zamira, vedno slabši je promet v pristaniščih, v krizi so paroplovne družbe..." Generalni direktor CRDA inž. Ivo Aureli pa je izjavil, da bodo ladjedelnice zaradi pomanjka- nja naročil prisljane zmanjšati aktivnost v l. 1953-54.

GOSPODARSKA KRIZA

V dnevnem tisku so vsak dan obvestila: Podjetje "Sidermar" prenehalo obratovati, 27 delav- cev ostalo na cesti; podjetje "Mondiano" odpustilo 60 delav- cev, "Standard" 45 delavcev, "Ziber- na" 20 delavcev itd. Potem so zo- pet vesti o nameravanih odpus- tih: Tovarna ključavnic "Fon- da" je na tem, da jo zapro, po- sajajo so o novih odpustih v tržaškem Arzenalu, v podjetju "Frantoli", "Beltrame" itd. Če govorijo s obrtniki pravijo: "Ni pravega zasluga", pritožujejo se zaradi hude konkurence po- detij iz Italije, ki dobivajo naro- čila v Trstu na škodo domačin. 19.000 brezposelnih in 17.000 mestnim revežem se je v zad- nih 7 mesecih pridružil novih 3500 brezposelnih. To število se pa z vsakim dnem veča.

"Kupčija gre slabo" mi je de- jal neki trgovec na via Carducci, ko sva začela govoriti o razne- rah v Trstu. "Borim se z veli- kimi težavami in komaj rinem naprej. Poznam pa trgovce, ki po- več tednov ničesar ne prodajo." Gostilničar Mario v ulici Torre bianca, kjer se zbirajo v glavnem delavci, se mi je potožil: "Komaj da živim. Včasih smo imeli štirje polne roke dela, danes pa lahko že kar sam opravi- vim. Če bo šlo tako naprej, nas bo kmalu hudič vzel." Pripove- doval mi je še, da je vedno več brezposelnih, kar je vzrok, da mu gre tako slabo. "Vedno slab- še bo, čim bolj bodo vlekli Trst na laško stran," mi je še dejal. "Zivel sem v Trstu za časa Av- strije, pod Mussolinijem skor- njem in sedaj pod Zaveznički in- ker imam izkušnje, vem, da imam prav."

Delavci, s katerimi sem govo- ril, so mi pa med drugim dejali: "Vidali in njegova kompanija govori, objavlja in hujska proti Jugoslaviji. To pa nam bolj škoduje kot koristi. Vsak dan nam je slabše, vedno več nas je na cesti, vsak dan je manj kruha." Delavec Pietro pa je še prista- vil: "Danes govorijo nekateri, da nas bo rešila Italija. Kaj ho- čemo tam iskati, ko pa imajo sa- mi toliko brezposelnih in revšči- ne, da ne vedo, kam z njo. Naj Togliatti najprvo tistim poma- ga."

Tržaške izločke se šibijo od preobilice raznega blaga, ženski svet občuduje čudovite vzorce najrazličnejšega blaga, zadnjo modo oblek in čevljev, pralne stroje in hladilnike. Reklama vsi- ljevo ponuja: Kupite... kupi- te... V neki modni trgovini so obesili na obleke v izložbah na- piše: "Miracolo" (čudež) obleka za 10.000 lir. Toda kaj pomaga tak "čudež" tisočim brezposel- nim in drugim tisočim in tiso- čem, ki zaslužijo komaj toliko, kar nujno rabijo za življenje. Če pa opazuješ ljudi po ulicah vi- diš, da se zbirajo pred izločbami in si ogledujejo, malo pa jih gre v trgovino in kaj kupi.

Nek hudomušen Tržčan mi je dejal, da če bodo rimski funk-

cionarji vodili Trst po sedanjih poti, se bo zgodilo, da se bodo lahko pohvalili, kako je pristani- šče prerastla trava, tržaški upo- kojenci pa bodo lahko hodili tja obujati spomine, na tiste čase, ko je bil Trst cvetoče obmorsko mesto.

Kljub vsemu kar pišejo listi o gospodarski krizi pa v Trstu ni še tako hudo. Povprečen, za- poslen Tržčan še vedno bolje živi kot v Italiji ali drugod. To pa pade še posebno v oči. Od kod dobiva Trst svoje dohodke? Tržaški delavci ne morejo rediti toliko brezdelnežev in vzdrževa- ti tak luksuz. Ravno v tem je tudi nesreča Trsta, ker še danes živi od raznih podpor v najraz- ličnejših oblikah in nad svojimi realnimi zmogljivostmi. In kaj bo potem, ko bodo ti privilegiji odpadli? Prav zaradi tega pa mnogi Tržčani še ne občutijo vse resnosti položaja.

Križa tržaškega gospodarstva, se izvzame kar je bilo že pred drugo svetovno vojno, ima svo- je zemetke že na pariški mirov- ni konferenci, ko je Jugoslavija norala sprejeti nenaravno mejo, satera je preprečevala naravni razvoj Trsta in njegovega za- jedaja. Trst je zrasel s pomočjo talijanskim pristaniščem, da se e razvil v pristanišče neposred- nega slovenskega zaledja in Po- lonavja. Nadaljni odločilni ko- aki, ki so pripeljali tržaško go- spodarstvo v slepo ulico so bili narčni sporazumi med ZVU in imsko vlado, s katerimi so pod- edili tržaško gospodarstvo ita- lijanskim imperialističnim kro- gom in nesrečni londonski spo- azum, ko so dobili Italijani v oke še civilno upravo. Tako se je moral Trst zaradi rimskega britiska odpovedati najugodnej- šim zvezam čez Jugoslavijo. Rim je začel Trst zatirati in zapo- stavljati, da je pomagal Genovi in Benetkam.

DELAVSKA RAZCEPLJENOST

Krivo do današnje gospodar- sko stanje pa moramo iskati tu- li v neenotnosti delavskega gi- banja v Trstu, pri čemer imajo evje zasluge kominformovci. Vidali in njegova družina prid- iža, da bo prišla rešitev iz Mos- tve, hujska delavce proti FLR Jugoslaviji in s tem dela nepre- enljive usluge italijanskim im- perialistom. Velik del krivde no- si tudi Delavska zbornica, za katero so zopet najvažnejši ita- lijanski nacionalistični interesi. V ZDA pošiljajo delegacije, da lelajo propagando za priključi- tev Trsta Italiji in proti komu- nizmu, namesto da bi se borili za kruh delavcev.

V današnjem položaju je med delavstvom težnja po enotnosti, ki jo pa razbijajo kominformov- ski in irendentistični voditelji. Delavstvo zavajajo na pota, ki nimajo ničesar opraviti z obram- vi, kar pa je interes delavskih ljudi.

LJUDEJE IZ RIMA

Mnogo je nezadovoljstva v Trstu tudi zaradi italijanskih funkcionarjev, ker tudi tržaški Italijani že prihajajo do prepri- čanja, da jih Rim ni poslal v skr- bi za dobrobit Tržčanov, tem- več za uresničevanje načrtov rimskih imperialističnih krogov. Za rimske imperialiste je bil Trst vedno le "Porta orientale" (vzhodna vrata) skozi katera so pošiljali topove in italijanske vojske ropat na Balkan, uvažali pa so naropano blago. Nikoli pa jim ni bil "vrata" za trgovino in prijateljsko sodelovanje med narodi. V Rimu pa še vedno san- jajo, da se bodo zopet vgnezi- dili na Balkanu in za te cilje po- trebujejo Trst. Rimu zato niso mar interesi tržaškega gospo- darstva in prebivalstva, kajti če bi to upoštevali, bi rimska vlada ne dušila samostojnosti Trsta in ne podrejala gospodarstva poli- tičnim ciljem. Začenja se uredni-

čevati, kar je trdil že v XIX. sto- letju tržaški zgodovinar Kander: Priključitev Trsta Italiji bi bila samomorilna ideja, ker bi to ubilo tržaško gospodarstvo.

Pri najboljši volji (če bi jo tu- di imela) pa De Gasperi je vlad- da ne more pomagati Trstu, ker se sama bori z velikanskimi go- spodarskimi težavami. Ameriški senator Frederic Crawford je v ameriškem senatu izjavil, da se v Italiji kljub ameriški pomoči 3 in pol milijarde dolarjev, ni go- spodarsko stanje v bistvu izbolj- šalo in je brezposelnost ostala, kot je bila.

Od take Italije Trst ne more pričakovati pomoči, še manj pa rešitve.

SODELOVANJE Z JUGOSLAVIJO BI KORISTILO

V tržaških gospodarskih kro- gih z velikim zanimanjem raz- pravljajo o pripravljenosti Ju- goslavije, da bi pomagala Trstu, kar bi imelo obojestransko kor- rist, le irendentisti nočejo ničesar slišati o takem sodelovanju. Na splošno sta izjavi maršala Tita in Koče Popovila, češ da ima tudi Avstrija gospodarske inte- rese v Trstu, naleteli na zelo ugoden odmev, le De Gasperi je takoj odgovoril negativno. Lice- merno je izjavil, da bo Italija spoštovala interese Avstrije v Trstu, s čemer je hotel preslepiti Tržčane in ostali svet. Statisti- ke namreč kažejo, da je šel ne- koč ves avstrijski promet čez Trst, medtem ko so morali da- nes Avstriji že preusmeriti del svojega prometa na druga pri- stanjšča, ker daje Rim prednost italijanskim pristaniščem na škodo Trsta.

Po vsem tem so začeli raz- mišljati tudi v Trstu, kam jih vodijo "funkcionarji iz Rima" in irendentisti. Trst, naj bo še tako "citta italianissima" od fraz in sentimentalne "ljubezni do ma- dre patrie" ne bo mogel živeti. Polagoma si le utira pot prepri- čanje, da Trst brez svojega za- ledja ne more obstajati in na- predovati in da bi bila rešitev le v sodelovanju z Jugoslavijo.

S. Lenardič
(Po "Slovenskem poročevalcu")

V KOLUMBIJI SE NI PRAVEGA MIRU

RIO DE JANEIRO, (Tanjug) — Po vesteh iz glavnega mesta Kolumbie Mogote se razmere v Kolumbiji, kjer je že več let bes- nela državljanska vojna med kmeti in liberalno stranko na eni strani in profašistično vlado predsednika Laureana Gomeza na drugi strani, polagoma ure- jujejo. Kajti za vojaški udar je prišel general Rojas Pinilla.

Nekaj skupin upornikov je že položilo orožje, čim je nova vlad- a izjavila, da bo upornikom pu- stila svobodo. Obenem se je že večina kmečkega prebivalstva, začela vračati na svoje domove, odkoder je bila pregnana zaradi bojev in nasilja. Nova vlada je gonovno izrazila željo, da bi se razmere v Kolumbiji uredile. Na- mesto vojaške cenzure nad ti- skom je sedaj uvedla civilno cen- zuro.

Tuji dopisniki pa javljajo iz Bogote, da politične razmere v Kolumbiji še vedno niso normal- ne in da nič ne kaže, da bi nova vlada v kratkem razpisala svo- bodne volitve in dovolila liberal- ni stranki popolno svobodo akci- je. Ti dopisniki trdijo, da je tudi nova vlada desničarska in da so v njej poleg vojaških osebnosti samo še pristaši konservativne stranke, ki je bila doslej na obla- sti. Konservativna stranka je za svoje vladavine uknila vse de- mokratične svoboščine. Konser- vativci, ki so sedaj v vladi, so bili nasprotniki osebne diktatū- re Gomeza in proti ustavi, ki jo je vsilil Gobež. Ti konservativci so menili, da je Gomezova poli- tika skrajnega terorja nepravil- na, ker v nedogled podaljšuje državljansko vojno.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Organizirano zasledovanje hurikanov

Po naši južni atlantski obali večkrat razsajajo hurikani, ki se rodijo daleč na morju. Največ- krat so divjanja teh viharjev de- ležne države Florida, Georgia, South Carolina in North Caro- lina, včasih pa tudi države ob Mehikem zalivu: Alabama, Louisiana, Mississippi in Texas. Pred leti so ti hurikani več- krat povzročili ne samo ogrom- no materialno škodo, ampak so tudi ubili mnogo ljudi. Na pri- mer, leta 1935 je hurikan, ki je divjal preko Floride, ubil 400 ljudi. Leta 1928 je hurikan v Floridi vzletel življenje 1800 lju- dem. Leta 1900 je v Galvestonu, Texas, hurikan ubil nad 6000 oseb. Še tako sodobno kot leta 1942 so hurikani ubili več du- catov ljudi.

Leta 1952 je v "sezoni huri- kanov" divjalo preko južno- atlantskih obalnih držav šest iz- redno močnih hurikanov, ki so sicer povzročili mnogo material- ne škode, toda dosti manj kot v desetletjih prej. Ubila pa ni bila niti oseba.

Kaj je odgovorno za dejstvo, da je bilo po hurikanih povzroče- no razdejano toliko manjše? Sila hurikanov je bila ista in nobeno človeško podvzetje ne more hurikana ustaviti ali mu spremeniti smer.

Zasluga za manjšo po huri- kanih povzročeno škodo gre orga- nizirani obveščevalni službi. To službo vršijo vsak zase in koope- rativno zvezni vremenski urad, služba zvezne letalske sile in vremensko-letalska služba zvez- tane. Na kratko pove- dano, da skupna obveščevalna služba obvešča potom radija in časopisov prebivalstvo krajev, katere bi mogli hurikani zadeti, že več dni prej, to je, kakor hitro se pojavijo "rojstva" ali pogoji za hurikane daleč na Atlantiku v bližini ekvatorja. Tako imajo ljudje priliko, da se pravočasno umaknejo v varne zaklone, da se ladje in letala umaknejo iz ogroženih krajev in da prebiva-

stvo po možnosti zabarikadira izločena in hišna okna in razne stavbe.

Obveščevalna služba je zelo komlicirana reč. Prvo poročilo o "rojstvu" hurikana ali o vremen- skih spremembah, ki lahko na- povedujejo tako rojstvo, morda pošlje osrednjim obveščevalnim uradom kapitan kakšnega tovor- nega parnika daleč na Pacifiku blizu ekvatorja. Temu sledi splo- šen "alarm" za ladje in letala, da poročajo, kar vedo o nastajajočem hurikanu, njegovih smernicah in tako dalje. Osred- nji uradi so o tem obveščani vsako uro.

To pa še ni vse. Letalci prej omenjenih obveščevalnih služb se podajo hurikanu naproti, ko je od obale oddaljen še več sto milj. Tam ga opazujejo ne samo od strani, ampak plujejo tudi direktno skozi njega in s pomoč- jo preciznih instrumentov ugo- tovijo njegovo moč, hitrost in smernico. Take ugotovitve spro- ti sporočajo osrednjim uradom, ki na podlagi teh ugotovitev ob- veščajo prebivalstvo v ogrože- nih krajih, kaj je pričakovati od strani novorojenega hurikana. Radio in časopisi sodelujejo.

Letalci zasledujejo hurikan na morju včasih po teden ali dva. Mnogi hurikani se ognejo obale in se izdvižajo na morju, toda letalski opazovalci ga zasleduje- jo do konca. Tisti hurikani pa, ki dosežejo obalo, so natančno do ure in skoro minute napove- dani, kdaj in kje bodo pridivjali nad deželo. Tako ima prebiva- lstvo dovolj časa, da se sili huri- kana umakne v varna zaklonska in da po možnosti pravočasno zabarikadira poslopja in druge naprave, kjer bi mogel vihar na- praviti škodo.

Vsak hurikan, ki pridivja v deželo, neizogibno povzroči ne- kaj materialne škode, toda člo- veške žrtve so zadnja leta red- ke, za kar gre zasluga točni in pravočasni obveščevalni službi.

—NEW ERA, glasilo ABZ

Društveni koledar

SEPTEMBER

20. septembra, nedelja—Klubov piknik na farmi SNPJ.

27. septembra, nedelja—Piknik in južina Zenskega odseka farne SNPJ.

OKTOBER

11. oktobra, nedelja—Vinska tr- gatev na farmi SNPJ.

17. oktobra, sobota—Letna ve- selica društva Soča št. 26 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6218 Denison Ave.

17. oktobra, sobota—Veselica društva Ribnica št. 12 SDZ v SND, St. Clair Ave.

17. oktobra—sobota—Družab- ni večer društva Blejsko je- zero št. 27 SDZ v SDD, Water- loo Rd.

17. oktobra, sobota—Kokošjo večerjo servira društvo Dani- ca št. 34 SDZ v SDD, Prince Ave.

24. oktobra, nedelja — Koncert zbora Zarja v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.

24. oktobra, sobota — Veselica društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ, v SND, St. Clair Ave.

25. oktobra, nedelja—Koncert zbora Planina v Slov. nar. do- mu, Stanley Ave., Maple Heights, O.

31. oktobra, sobota—Maškerad- na zabava na farmi SNPJ.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja—Glasbena Matica poda opero "Cavalleria Rusticana" in "Pagliacci" v SND.

VAS MUČI REVMAZEM?

Mi imamo nekaj posebnega proti revmatizmu.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo
Vprašajte nas,
kamorkoli.

POHISTVO NAPRODAJ
V dobrem stanju.
Se prodaja po zmerni ceni.
Pokličite
EX 1-5498

Smrt je kruta — brez srca, kar vzame — več nazaj ne da ...
Poslednji dnevi ko se dragi pre- minul nahaja na mrtvaškemu odru, ostanejo v trajnem spo- minu.
Tiho dostojanstvo lepo opremljenega pogrebne- ga zavoda bla- dejno vpliva na žalujoče.
Naj bo po- greb poceni ali drag, pri- nas je poslu- ga vedno naj- boljša.
MARY A. SVETEK
Slovenski pogrebni zavod
478 E. 152 St. KE 1-3177
Cleveland, Ohio

DELO DOBIJO ŽENSKE
STAREJŠA ŽENSKA.
Hrvatice, se sprejme na stano- vanje in hrano v zameno za pomoč pri opravljanju lahkih hišnih op- ravil in tovarništvo ženski. Dobi se tudi dobro plačo. Sprejme se nov- došlo žensko, ali pa poročni par, stanovanje s 4 sobami.
1556 E. 31 St., PR 1-5089

DEKLE
dobi dobro službo za splošno pi- sarniška dela. Mora imeti lično pi- savo. Za polni čas. Dobra plača.
Vpraša se v pisarni
CLEVELAND ACCOUNTING
6411 St. Clair Ave., UT 1-5158

DELO DOBIJO MOŠKI
DOCK MAN
za nakladanje blaga za železniško trgovino. Stalno delo; Nobenih odložitvev. Dobra plača od ure.
Delo od 7.30 zj. do 4.30 pop. 5 dni tedensko — prosta hospitalizacija in zavarovalnina.
THE
GEO. WORTHINGTON CO.
802 W. ST. CLAIR AVE.

DELO DOBIJO MOŠKI

BORING MILL OPERATORJI

To delo je za naš 2. šift
Morate biti izkušeni in zmorni vzpostaviti si lastno delo.
11 ur na večer (55 ur na teden)
Visoka plača od ure poleg plače za incentivno in nadurno delo.
Obiščite naš uposluževalni urad od 8. do 4.30; v soboto od 8. do 12. opoldne

THE OSBORN MFG. CO.
5401 HAMILTON AVE.

FORD MOTOR CO.

Clevelandska tovarna sprejema prošnje za delo od

NOVIH AMERIKANCEV

ki so zmorni govoriti nekaj angleščine.

To podjetje nudi visoko plačo, iz- vrstne delovne razmere, in sekuri- teto za bodočnost. Sedaj intervju- ramo kvalificirane moške za vsakovrstna dela.

Prosimo, zglasite se osebno v na- šemu uposluževalnem uradu na Engle Road, južno od Brookparka. Prebivalci izven mesta so prošni, da pišejo na

FORD MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.
CLEVELAND, OHIO

TAPCO

sedaj izbira
IZKUŠENE MOŠKE
ZA
Toolmakers
Experimental Work
Building Jigs
and Fixtures
Izbrano
Toolroom
Delo
Arc
in
Heliarc
Varilce
Maintenance
Tinsmith
Machine Repairmen

Če boste kvalificirali, vas izučimo na delu za

Production
Bench
Inspection
Hand Trucking
Miscellaneous
Machining

Upošluževalni urad odprt: od ponedeljka do petka 8. zj. do 4.30 pop. ob sobotah in nedeljah 8. zj. do 3.30 pop.

Prosimo, prinesite izkaz državljan- stva. Morate biti pripravljeni dela- ti KATERIKOLI šift.
Thompson Products, Inc.
23555 Euclid Ave.
(C.T.S. Bus 28)

VOHUNI

IN SKRIVNOST
ATOMSKE BOMBE(PO ZAPISKIH POLKOVNIKA KANADSKE PROTI-
OBVEŠČEVALNE SLUŽBE RICHARDA HEARSHA)

(Nadaljevanje)

Ko se je Guzenko zjutraj z družino vred preselil v osrednjo palačo kanadske policije, da bi bil na varnem, dokler zaradi njegovega in družine česa ne ukrenejo, je ministrski predsednik še počival, utrujen od praznovanja prejšnjega dne. Razumljivo je, da na sovjetskem veleposlaništvu niso tako mirno preživeli noči. Že dopoldan je veleposlaništvo sporočilo državnemu podtajniku Robertsonu, da namestnik predati noto. O tem je bilo treba hitro obvestiti ministrskega predsednika, ki je do Pearsonovega imenovanja opravljal tudi dolžnosti zunanjega ministra. Obenem je bilo treba sezna-

niti predsednika tudi o morebitni vsebini napovedane note. Policijski ravnatelj Wood, ki je vedel, da je predsednik prejšnji dan zavrnil pobeglega sovjetskega oficirja, je sam zdrvel na predsedstvo vlade, da bi poročal predsedniku o dogodkih minule noči. Hkrati z njim se je na predsedstvo pojavil tudi Robertson. Kmalu so ugotovili, da prihajata oba zaradi ene in iste stvari.

Ko se je ob enajstih pojavil sovjetski veleposlanik, da bi predal napovedano noto, si je bil Mackenzie King več ali manj na jasnem o njeni vsebini, a ga je presenetila kljub temu. Veleposlaništvo je Guzenka dolžilo polne verbe ter je zahtevalo njegovo

aretacijo in izročitev. Obenem je veleposlaništvo protestiralo, češ da so uslužbenci kanadske policije neupravičeno in na surov način zmotili sovjetske diplomate pri izvrševanju njihove dolžnosti, ko so Pavlov in tovariši z vso pravico vlomili v stanovanje sovjetskega diplomata. Sovjetska nota je zahtevala primerne ukrepe in zadoščenje.

Ce že ni predsednika in Robertsona osupnila vsebina note, ju je toliko bolj začudila njena formulacija. Tega nista priznala z nobenim gibom obraza, nista se izdala z nobenim pogledom. Mehanično se je glasil odgovor:

"Proučili bomo stvar in ukrenili vse potrebno."

Tako je odgovarjal sleherni diplomat na svetu. Nobeden se ne spušča v razpravljanje o vsebini note, da ne bi dal prenapetih in nedovoljenih izjav. Zaradi tega so diplomati tudi takoj navdušeni za vsebinsko prazno formulacijo in razne formalnosti.

Ko so se zaprla vrata za sovjetskim poslanikom, sta predsednik in Robertson začudeno pogledala drug drugega:

"Morda veleposlaništvo tudi ne sluti, kaj je ta oficir prinesel s seboj," je končno izrazil Robertson misli obeh. Jasno pa je bilo iz note razvidno, da so Guzenka proglasili za goljufa in tat. Zaposili so za aretacijo, da bi lahko sprožili izročitveni proces. Če Guzenka aretirajo, je treba proti njemu uvesti preiskavo, kajti izročene morajo podvreči temeljitemu zasliševanju in preiskavi. Če bi sovjetski veleposlanik slutil, kakšne podatke je Guzenko vzel s seboj, bi verjetno ne zahteval, da ga preganjajo, ker bi pri tem policija dobila v roke tkradene listine. V takšnem slučaju bi si prizadevala vsaka obveščevalna služba, tudi sovjetska v Kanadi, da Guzenka na nek način prisili k molku.

Doleta bi ga kakšna avtomobilska nesreča, dobil bi strel v srce, ali pa bi mu kje na ulici slučajno padla opeka na glavo. Tudi omotili bi ga lahko z močnim udarcem po glavi, strpali v avto in odpeljali. Protibveščevalci bi se ne ustrašili tudi strupa ali podobnih sredstev, saj v slučaju raznih odkritij tudi njim samim gre za življenje.

Vse to sta dobro vedela tudi ministrski predsednik in Robertson. Oba sta se že več desetletij kretala na odru javnega življenja, poznala sta zakulisne skrivnosti, zlasti pa še načine in sredstva obveščevalne službe ki nista izbirali sredstev, kadar je šlo za varnost njihovih organov. Če pa zahteva sovjetski veleposlanik Gruzenkovo aretacijo, je razumljivo, da gleda samo na propagandni pomen te stvari, nato, koliko Sovjetski zvezi lahko škodijo takšni elementi in pobegi. V tem slučaju je preiskava

mogoča, ne da bi hkrati prišlo do mednarodnih zapletov, še preden bi se izvedelo, kaj vse tiči za Guzenkovim pobegom.

Tisti dan se je policijski nadzornik Wood že drugič javil pri predsedniku. Zdal je prišel z njim tudi velikouhi policijski nadzornik Leopole, vodja protibveščevalne skupine. Preiskavo je bilo treba izvesti tajno, da javnost ne bi ničesar izvedela. Ugotoviti je bilo treba vzroke, zakaj je Guzenko tvegala tako, kakaj je izdal uslužbenca svoje obveščevalne službe. Odkriti bi morali vsakogar, ki je količkaj vedel o Guzenkovi ponudbi.

Guzenko je z družino vred še isti dan izginil. V hiši stanujoči podčastnik je pripovedoval, da so ga nemudoma poslali v ZDA, da ga sovjetski diplomati ne bi našli.

Kaj se je v resnici zgodilo, je vedel le malokdo. Skrivnost so čuvali tako strogo, da je Mackenzie King, potem ko mu je bila v glavnem poznana, ni zaupal niti kakemu posebnemu odposlancu, temveč je osebno odpotoval v London in Washington, da o njej obvesti predsednika Atleeeja in predsednika Združenih držav Amerike, Trumana.

IV. poglavje

Skrivnosti ljubezni in atomskega orožja

Urednik Armstrong se je pod težo dvojne žalosti vsak večer predajal mešanici žganja, likerja in piva. S privzgojenim občutkom novinarja je čutil, da visi v zraku nekaj, kar bo zamudil. Lepa pevka pa se mu je vedno bolj odmikala, vedno bolj je bila nedosegljiva zanj. Nič čudnega torej, če se je tako razdvojen tudi podnevi zatekel k alkoholu. V eni izmed majhnih ulic za parlamentom je odkril samotni, skrit lokal. Upal je, da ga vsaj tu ne bodo opazovale radovedne oči, zlasti pa oči izdajatelja lista. Izkazalo pa se je, da je preveč podcenjeval svoje stanovske tovariše. Zaradi poročil in po navodila reporterji že naslednji dan niso več prišli v uredništvo, temveč v ta skriti lokal.

Niti slutil ni, da je v glavnem mestu mogoče najti tako prijetno skrivališče, tako prijetno smrdljiv lokal, ki ga je spominjal na čas, ko je še delal kot reporter v pristaniških mestih. Da, našel je prav takšen smrad, prav takšne lahke in ne preveč izbrane besede, neprodiren dim in po en pretep v vsaki uri.

Petintrideset let mu je bilo in po ameriškem pojmovanju je bil že na koncu novinarske življenjske poti. Postal je takimenovalni "sedeti" urednik, ki je izgubil neposredne stike z življenjem. Sicer so ga dobro plačali, ker je dejansko predstavljal list, toda v uredništvo ni zahajal z velikimi senzacijami niti se na sa-

mem listu ni blestelo njegovo ime, čeprav so v uredništvu videli glavnega urednika kvečjemu le po enkrat na mesec in še takrat je stanovskim tovarišem pripovedal samo o svojih ribiških dogodivščinah. Tudi Armstrong se za tisk ni brigal mnogo, toda v uredništvu so ga držali zaradi njegovega po vsej Kanadi znanega imena, zaradi česar je imel list mnogo stalnih naročnikov. Bralec je poznal samo njegovo ime in imena reporterjev, ki so priobčevali velike senzacije. Armstronga so se celo njegovi delovni tovariši le bolj megljeno spominjali, čeprav je napisal nekaj nenavadno lepih in zanimivih reportaž. Neposredno pred izbruhom druge svetovne vojne je razkril skupino vohunov nemške obveščevalne službe; slovito reportažo je tudi napisal, ko je bil z neko ameriško vohunsko skupino v Nemčiji. Videli so, kako so z bodalom ubili organa Abwehra, nemške protibveščevalne službe, ki jim je prišel na sled. Armstrong se je imel za strokovnjaka v vohunskih zadevah in razkrinkavanju je šel v Nemčijo samo zaradi tega, da izvoha tamkajšnje zveze odličnih osebnosti. Pravzaprav nekega kanadskega predstavnika.

Zdal pa je od vsega tega ostal samo še spomin in je ostala ljubezen do lepe pevke Joane Daniellove. Takoj je začel vzdihovati, če se je spomnil te lepote. Njegovo vzdihovanje je imelo to dobro stran, da je z njim razpihal gosti dim pred seboj, tako da je od vogala majhne mize lahko videl poslopje parlamenta. Navadno je brez posebne zanimanja gledal skozi okno po majhni ulici. Po njej so vozili samo diplomatski avtomobili. Kadar jih je videl mnogo, mu je bilo takoj jasno, da je sestanek ali da se kaj posebnega dogaja v parlamentu. Takoj je vstal iz mize. Če ni opazil nič zanimivega pa se je spet izgubil v dimu ter se predal mešanici piva, likerjev in žganja.

Zaradi ljubezenskih nepravil je urednik Armstrong prenesel mnogo alkohola. Ni vedel, kaj je zadnji čas prišlo lepo pevko. Zabavišče, kjer je nastopala, ni bil navaden nočni lokal. Tja so hodili plesat ljudje iz najboljših krogov glavnega mesta Kanade. Tudi cene so bile tam tako visoke, da so jih lahko zmogli le goljufi in največji bogataši. Ti ljudje so mnogo dali na zunanji videz in tudi pevka se je morala lepo vesti. Toda Armstrong je vedel, da je vse to le slepilo. Oči zavijajoče, puritanske, toda zelo izbrano oblečene ženske, so ob popoldnevi često izginjale za stanovanjskimi vrati prikupnih samecev. Starejši gospodje — čim bolj gologlavi in starejši so bili — bolj so oblegali lepo pevko ali

pa so zasledovali plesalke iz predmestnih gledališč.

"Vi ste vendar že naredili kariero," je Armstrong večkrat očital Joani. "Vam ni treba več tekmovati z dekleti — začetnicami."

"Seveda ne, stari prijatelj! To je le reklama," ga je pevka takoj razorožila. "Ti ljudje so veseli, če nastopajo skupno z menoj v obrekovalni rubriki časopisov."

"Samo za reklamo ne trošijo toliko denarja. Gotovo ne nastopajo z vami samo v tej rubriki."

"Ampak?"

"Tudi v vašem stanovanju."

VAS MUČI NADUHA?

Pri nas si lahko nabavite najboljše olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobi denar nazaj.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

V NAJEM

Dve opremljeni sobi se odda v najem.

Vpraša se na

6529 JUNIATA AVE.

ali pokličite EN 1-9176

Dvoje stanovanj se odda v najem.

Eno ima tri majhne sobe in drugo po pet velikih sob. Zgoraj.

Na E. 74 St.

Za podrobnosti pokličite

HI 2-4751

Chicago, Ill.

FEMALE HELP WANTED

New Office - New Location

January 1954

PRUDENTIAL

INSURANCE CO.

Northeast Corner 35th & 58th St., Cicero, Ill.

TYPIST - STENO.

Permanent positions—5 day week, 37½ hours—Paid vacations, special vacation days—All Holidays off—Apply Now
2205 S. MARSHALL BLVD.
Telephone Bishop 7-3414

GENERAL OFFICE CLERK

for

GENERAL OFFICE

INTERESTING DIVERSIFIED

WORK

Hours: 8:30-5:00

Excellent salary, company

benefits

Convenient to all transportation

LIBERTY TRUCKING CO.

1401 FULTON (Lake & Ogden)

HA 1-2100 — Mr. Cooney

WE NEED

GIRLS!

STEADY WORK

COME IN TODAY

LITE KICK PRESS

LIGHT PACKING WORK

DP'S ACCEPTED

Good pay — Excellent

working conditions

5 day week — Hours 8 to 4:30

CRESCENT

DENTAL MFG. CO.

1839 S. PULASKI RD., 2nd floor

MALE HELP WANTED

WE NEED MEN!

This is good deal with one of Chicago's newest and largest organizations. — We need several

WAREHOUSE STOCKMEN

Must be experienced. If you are reliable and dependable it's good pay and steady year round work.

J. S. G. WAREHOUSE CORP.

6030 NORTHWEST HIGHWAY

AIR-CONDITIONING MANUFACTURER

has opening for

MODEL MAKER

Experienced Sheet Metal Man to work on air-conditioners and lighting fixtures. Top rate. This is a steady job with very fine opportunity for the future.

MAINTENANCE MECHANIC

Experienced

PUNCH PRESS MECHANIC

Day or night shift. Steady work. Many good benefits.

Convenient location. Fine transportation.

Apply

MITCHELL MFG. CO.

2525 N. CLYBOURN

Lincoln 9-2800

Uncle Sam
made the Bonds
you own an even
better bargain!

Now Your Maturing Series E Bonds Can Earn Interest 10 Years More at 3%!

PRESENT TREASURY REGULATIONS make it possible for you to collect a return of as much as 80% on the Series E Savings Bonds you already own!

For now those Bonds which you invested in 10 years ago can go right on earning interest for ten more years without your doing a thing about it! That is true not only of the Bonds which you have held for ten years, but any other Series E Bonds which you have invested in in the meantime. And any Series E Bonds which you obtain now will also enjoy the extended earning period. They will start earning interest sooner and mature earlier, too, paying 3%, compounded semiannually when held to maturity.

The Bond you got for \$18.75 can now pay you \$33.67 ... a \$37.50 Bond will be worth \$67.34 ... and so on.

Invest regularly in Bonds through the Payroll Savings Plan where you work. Ask your pay office to save as little as \$1.25 a week for you, or as much as you are able.

If you can save just \$5 a week regularly through the Plan, in five years you will have \$1,367.90 ... in 9 years and 8 months, you'll have \$2,850.70 ... and in 19 years and 8 months, \$6,872.45!

So join the Payroll Savings Plan where you work today. Or start the Bond-A-Month Plan, where you bank.

If you want to be paid
your interest as current income—
invest in 3% Series H

If you want a good, sound investment which pays you your interest by check every six months, ask at your bank about United States Government Series H Bonds. Series H is a new current income Bond available in denominations of \$500 to \$10,000. Redeemable at par after 6 months and on 30 days' notice. Matures in 9 years and 8 months and pays an average 3% interest per annum if held to maturity. Interest paid semiannually by Treasury check. Series H may be purchased through any bank, annual limit \$20,000.

Now even better!
Invest more in Savings Bonds!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

TISKOVINE

IZDELANE V TISKARNI

Enakopravnosti

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

—Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena—

Se priporočano društvom,

trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.